remoꝛſionis et ſcādali tribulos
germinabit· O vere beata et in
oculis ſūmi iudicis ↄſtitucio be
nedicta per quā fama tuetur ⁊
noxa vitaꝰ ⁊ ōnis maloꝝ ſuſpi
cio et tēptacōis occaſio ꝓpedit·

¶ De cōmunitate et parcialitate
victus· Capitulū·xi·

C Conmunis eſt omnium
cibus· Neqꝫ enī ſepati
reſcātur ne inequalitas
opis ⁊ cibi fiat et tpis· Et ideꝫ
vſus ōnibꝫ iure mōſterijs in ole
uit vt officinā refectoriuꝫ habe
ant vbi omnibꝫ in ↄmune ſine
pſonaꝝ accepcōne cibaria mini
ſtrentur· O ꝙ̄ decens hec et ꝙ̄
digna deo ↄſuetudo ī mōſterijs
obſeruatꝰ· Hāc ⁊ ipſe criſtꝰ toci
us virtutis exemplar in ſuo bea
tiſſimo ↄuentu· hoc eſt cum diſ
cipulꝰ obſeruauit· ita ꝙ nec ma
nū inde horruit ī parapſide pro
ditoris· Tu ergo prior tu prela
te q̄s es vt queras angulos· in
ↄmuni iſtud hoſpiciū ē· tñ q̄ñqꝫ
et non ſemp aut ſepe fieri neceſ
ſe ē quos paſtu ↄpetit refici lar
giori· Cōſuetudinem bonam nō
dāno ꝫ abuſū penitus nō cōmē
do· Beatus benedictus quid in
hijs agendū ſit indicat· Mēſa
abbatis cū pegrinis hoſpicibꝰ
ſemper ſit· Quociens tñ minꝰ

ſunt hoſpites q̄s de fratribꝫ vo
care vult in eius ſit poteſtate·
ſeniores tñ vnū aut duos ſemp
cum fratribꝫ dimittendos ꝓui
ret ꝓpter diſciplinā· Vide lectoꝛ
quia ex tunc tantus homo per
talia ↄuiuia occaſione hoſpituꝫ
inſolēcias eſſe fiēdas preuidit·
Et notandū ꝙ vir ille diſcretiſ
ſimus Auguſtinꝰ nichil hoꝛum
ſcripſiſſe in regula ↄprobatꝰ· ꝫ
ſuos ↄuenire ad mēſam vbi nō
ſolū fauces ſumāt cibū ꝫ et au
res eſuriant verbū dei· Optime
tñ beatꝰ bñdictꝰ poſteriori tpe
vt p̄dixeimꝰ ita diſtinxit· Sacrū
autem ↄuentualem familiā ege
re neceſſarijs ⁊ p̄latos cū hoſpi
tibꝫ ſupflua diſſipare ꝓlaxas
ↄquerꝰ dicens· Paſcentꝰ agni
iuxta oꝛdinem ſuū ⁊ deſerta he
remi in vbertatem verſa adue
ne ↄmedent· Qui ſūt agni niſi
clauſtrales innocencie veſte cir
cumdati qui iuxta oꝛdineꝫ ↄſue
tudinis nō inſtitucōnis piſa vꝰ
olere male ↄdito paſcūtꝰ· Et q̄
ſunt aduene niſi cardinaliuꝫ le
gatoꝝ archiepiſcopoꝝ ep̄oꝛum
alioꝛūqꝫ prelatoꝝ hoſpitū mul
titudo qui cuꝫ magnis exercici
bus ſuis pocius ꝙ̄ familijs qua
ſi non ſit ſingulis numerus fa
milie iure canonico diffinitꝰ de
ſerta heremi· ideſt poſſeſſiones

acq̄ſitas noualium et in vberta
te ꝫverſas comedūt. Et ideo vix
eſt monaſterium tātis diuicijs
opulentum qđ talibus ſufficere
valeat in expenſ. O q̄s veniet.
O quando venturus eſt ſumm⁹
pontifex cui⁹ eq̄tate liberata mi
ſeria iſta inſania iſta corrigat.
Sed dicetur forſitā michi nec
dubito quin dicat. Quis ē iſte
q̄ poſuit os in celū et ad archā
federis etiam inclinatam manū
indignus extendit. Jraſcentur
forte michi ſed non domin⁹ cu
ius vices ſemper dolui ⁊ dolebo
pro cuius veritate et iuſticia vti
nam dignus eſſem membris oī
bus diſſipari. Scio tamen qui
cumqꝫ q̄ntuſcumqꝫ indignabit
ex hijs ſcriptis ſe debite repre
henſionis obnoxium iudicabit.
Hinc ad noſtram materiam et
ꝓpoſitum redeamus. Quicūqꝫ
extra refectorium inordinate et
ſine debita cauſa inſtaurant con
uiuia grauiſſime peccant. ⁊ hoc
multiplicater. Fiunt enim rerū
cōuentualiū diſtractiones ⁊ hoc
eſt rapina vł furtum q̄a ilł que
ſuperflue ſeorſum tribus aut q̄
tuor exhibentur totus aliquādo
conuentus poſſet cum ſufficien
tia ⁊ moderamine procurari. Fi
unt ſuſurracōnes ⁊ murmura q̄
bus pax ⁊ vnitas clauſtraliū diſ
ſipatur. Ex hijs ille beatus ordo
cyſterciēn. alien⁹ habet vbi nul
lus extra refectorium infirmari
am vł menſam abbatis comede
re conſueuit. ¶ Legim⁹ in libro
regum ꝑmo q̄ filij heli ſacerdo
tis nō timentes dn̄m neqꝫ qđ
iuſtū eſt iudicantes populū do
mini a ſacrificijs detrahebant.
ſeorſumqꝫ ſibi contra cōſuetudi
nem reſeruari carnes crudas vt
eas lautius prepararent exacti
one ⁊ violentia faciebāt. Quod
peccatū puerorū grāde corā dn̄o
ibidē fuiſſe deſcribit. Et vide q̄
ſ̄uiter hoc a deo aīaduſum ſit.
Ad vindictā ālovna ocadūt in
bello. et pater hely q̄ ⁊ ſi verbo.
verbere tn̄ nō corripuit trāſgreſ
ſores audita filioꝝ morte retror
ſū de ſella edicione cadēs fractis
ceruicibus expirauit. Tu ergo
hely. tu abbas. tu ꝑor. tu prepo
ſite. tu prelate ne facias ipſe qđ
vetas in alijs faciendum. et hoc
ipſum in filijs paciaris ne vindi
ctam ī eis ā ī te ſencias quā au
diſti. Audi quid meo tempore ī
frācia talib⁹ ꝯtigerit ī exēplū.
¶ Erāt duo ſenes monachi ab
ipis puerilib⁹ ānis pares in ſce
lere diſſoluti valde in monaſti
ca obſeruantia nutriti. hij ſibi
plures ex iuuenibus in immūdi
cia aſſidui cotidie copulabant.

ſeorſū vacabant epulis cibibꝫ et
cantibus exultabant et innocē
tibꝫ et ſimplicibꝫ detrahebant·
Cūqꝫ de eorū inſolencijs cōuen
tus cotidie nō mediocriter tur
baretur nec eſſet qui corrigeret
delinquētes vidit dominꝰ· ꝛ ad
iracūdiam cōcitatus eſt· Vix eni
finit turbacōnē pīorū clauſtrali
um inultam· Accidit qꝫ veſpere
ut ſcḋm cōſuetudinē ſuam eſtulen
to ore ad voraginem īhyarent·
Vix eni cibis appoſitis quartuꝫ
aut quītū morſellū manꝰ obtu
lerat tū ecce vnus predictorum
ſenū ſubita ingluuie ſtrāgulatꝰ
euerſꝰ ſtatim oculis exſpirauit·
Territi igiť ōnes qui cōſederāt
ſurrexerunt· Nec diu poſt ſup
ſtes vetulus ſocij aīaduerſione
nō fractꝰ licꝫ ad momētū horre
rent· ſicut occiſo a carnifice por
co reſumpta audacia reſedit ad
menſaꝫ· et cum enormi crapula
ſit repletus vt amēs penitꝰ por
taretᷣ ad lectū ꝛ qͣſi brutum ani
mal exſpirauit· Horrore ergo
omnes exemploꝝ taliū pturba
ti vitā ſuam ꝛ mores in melius
correxerūt cōmunemqꝫ vitā ꝛ ci
bum ſtrictiſſime ſeruauerunt·
Diſcant ergo apes fideliū clau
ſtrales cibis parce nec ingurgi
tari ſupfluis et ſcḋm auguſtinū
ad mēſam tamq̄ȝ ad medicamē
ta nō ad delectamēta ſūptum ci
bos accedant· Apoſtolus habū
dare ſciuit et penuriam pati et
hoc quia ōmia potuit in eo qui
eum in ōnibus cōfortabat· Mul
tos morbos vt dicit ſeneca mul
ta fercula fecerūt· Numerā coqͦs
ꝛ nō numerabꝭ morbos· Nō mo
rigeātꝰ venter ꝛ cōtumeliā paci
ens eſtimari non poteſt· Vbi ſe
niꝰ preparauit ꝛ indixit ſapien
ciam vel paciēciā nō eque appa
ret quantū habeat firmitatis·
ſi q̄d dari deberet ipſe nō cōſide
rādo ſuppleuit et cogitauit aliq̄
cōſuetudini ſue ſibi nil deeſſe·
Multa q̄ ſupuacua eſſent non
intellexīmꝰ niſi qñ deeſſe cepe
rūt· Vtebamur vero illis nō q̄a
debebamꝰ ſed quia habebamꝰ·
Sapiens aſſueſcit futuris ma
lis et que alij leuia faciunt diu
paciēdo hic leuia facit diu cogi
tādo· Nulla res adiuuat eq̄ cur
ſum vite q̄ tpancie moderamē·
Corpꝰ multis eget rebus vt va
leat aīmꝰ ex ſe creſcit· ſeipſum
exercet et alit· Virtꝰ nichil va
care patitur ioci s totum aīm te
net deſideriū omniū tollit· ſola
ſibi ſatis eſt ꝛ ōnia opa eiꝰ cuꝫ
ipſa concordant et cōgruūt· Quē
admodū deſiderāre delicatas res
luxurie ē· ita viſitatas ꝛ nō mag
no pbabiles fugere demencie ē·

Nota

Due voluptates ſunt guſtus et
tactus hominibus comunes ⁊ be
ſtijs et idcirco in pecudum nu
mero habendi ſunt qui hijs fe
rinis voluptatibus innituntur
beſtialiter. Non iocunda res eſt
aqua ⁊ polēta ac fragmen orde
acei panis. ſed ſumma voluptas
eſt poſſe cape ex hijs etiam vo
luptatē ⁊ ad id ſe deduxiſſe q̄d
nulla fortune iniquitas poſſit.
Maior ſū ⁊ ad maiora genitꝰ q̄ꝫ
vt mancipiū mei corporis ſim.
qd eq̄dē nō aliter aſpicio q̄ꝫ vin
culū aliqd libertati circūdatū.
ꝯtemptꝰ aūt corpis ſui certa li
bertas ē. ¶ Vidi hoīem iter mo
dernos excellētiſſime grē i pre
dicacōe ⁊ exhortacōe fideliū ma
giſtꝝ iohānē ꝯgnomēto tanchū
canōicū regularē ſcī iohānis in
vineis ſueſſiōis watinianēſem
⁊ poſtea bleſenſem abbatē. hic
q̄dē in abſtinentia ſedulus ⁊ ōi
virtute choruſcus a ſe multo vſu
⁊ violētia paratatis extorſeāt
ut ei equali modo rudiſſimi et
delicatiſſimi cibi ſaperent ore
ſumpti. Nec hoc credimꝰ natu
rali potentia cōtigiſſe ſed virtu
te illiꝰ et gratia q̄ hoc olim ege
rat i iudeis vt ſm illud celeſtis
cibꝰ i ore oīm ſapiebat.

¶ De ſilētio ⁊ eiꝰ v̄tute. Capi
tulū duodecimū.

Simul ſilēt. Adueſperaſcē
te enī die i alueo ſtrepitūt
minꝰ ac minꝰ de nec vna
circūuolet vocis bucina q̄etē im
pans ⁊ hoc caſtrorū more. hoc
idē faciūt i matutio. Ad lrāꝫ ego
ipe iſta i apibꝫ ſū exptꝰ et iſta
tpe eſtatis potius expiri. Silē
ciū ab yſaya p̄cipue cōmendat
vbi dicit. Cultꝰ iuſticie ſilēciū.
Et bn̄ dicit cultū iuſticie q̄a te
ſte iacobo ſi q̄s ſe putat eſſe reli
gioſū nō refrenās liguā ſuā hꝰ
vana ē religio. Opulētiſſia ter
rāꝝ egiptꝰ ranis loq̄cibꝫ legitur
flagellata. Qui cōpulſi ſūt orare
moyſen vt dn̄s auferrꝫ ab eis ra
nas. ita ⁊ nos religioſi magis q̄ꝫ
ſeculares temptāt ranis. ſemp
enī nitimur ī vetitū. Iheremias
q̄ꝫ i pſona religioſorū dicit. In
grediamur ciuitatem munitā reli
gionē itellige ⁊ ſileamꝰ ibi q̄a
dn̄s deus nr̄ facit nos ſilere.
Cauſaꝫ aūt reddēs q̄re i ſequēti
bꝫ dicit. Bonū ē p̄ſtolari cū ſi
lētio ſalutare dn̄i. Expectatio aūt eſ
ſe ſalutare dn̄i g̃ciā cōſolacōis ⁊
pacis i ꝯtēplacōne diuina. Qui
poſtea dcīs ꝓpheta ſubiūgit. Se
debit ſolitarius ⁊ tacebit q̄a le
uabit ſe ſup ſe. ⁊ hoc vbi. i cōtē
placōe. De hoc ꝯtēplator glori
oſꝰ Augꝰ. i li. ꝯfeſ. ait. Intraui
i itima mea duce te ⁊ potui q̄m

factus es adiutor me⁹. Intraui
et vidi qualicūq; oculo aīe mee
sup eūdem oculū aīme mee sup
mētē; meā lumē domini īcōmu
tabile q᷑ tu es. Ista ergo ḡcia
ista dignitas maxime i silencio
prestolať: q̄a delicata res vt di
cit beatus bernard⁹ amoris affe
ctio ⁊ tenui occasione lediť leti
cia spūaľ. Unde salomō. Lingua
q̄ imoderāta est cōteret spiritum.
In libro regū quarto dicitur ꝙ
non in igne nō in cōmocōne non
in turbine dn̄s. ʒ i sybulo aure
leuis ibi domin⁹. De silēcio et
paucitate verborū dicit seneca.
Q᷑ diu taciens id puta rectis
simū. Argiselan⁹ ph̄s q̄sit⁹ est.
q̄modo q̄s placere posset hoībȝ.
Si fecerit inq̄t optima et locu
tus fuerit pauca. Socrates cui
dam interrogāti quō posset op
time dicere si nichil īq̄t dixens
nisi q᷑ bn̄ sciens. Salomon cū
alijs loquentibȝ taceret. Nemo
inq̄t stultus tacere potest. The
tyren⁹ ľ Theocrit⁹ i cōuiuio ta
centi rustico ex doctis inq̄t hoc
solū habes q᷑ taces. Socrates
cleonā garrulam volētem disce
re cōpescuit dicens. Dicere ⁊ dis
cere nō sibi cōpaciūť quia discē
tem silē competit. Nichil eque
ꝯdecet ꝙ̄ q̄escere et minimū cū
alijs loq̄ plurimū secū. Hec sit

ꝯposita nostra sūma. q᷑ sētim⁹
loq̄mur et q᷑ loq̄mur hoc senci
amus. Concordet sermo cum vi
ta. Sermo tu⁹ non sit inanis. ʒ
aut suadeat aut moneat ā cōso
letur aut precipiat. Turpia fu
gito anteꝙ̄ acadāt nec queꝙ̄
aliū vereans plus ꝙ̄ te. A verb
q̄ȝ turpibus abstineto q̄a licen
cia eorū ipudenciā nutrit. Ser
mones vtiles magis ꝙ̄ facetos
⁊ affabiles ama. reōs pocius ꝙ̄
obsecūdātes. Rep̄hēsibiľ risus
ē si imoderat⁹ si pueriliť effus⁹
si muliebriť inutiliter effractus
si alienis malis euocat⁹. Sales
tui sine dēte sint. Ioci sine leui
tate. ris⁹ sine cachino. vox sine
clamore. icessus sine tumultu.
q̄es tibi sine desidia erit. et cū
ab alijs ludiť tu sancti honesti
q; aliq̄d tractabis. Tacere qui
nescit nescit et loq̄. Quēadmo
dum sapienti viro incessus mo
destior cōuenit ita verbū pressū
non audax. sūma aūt sūmarū
hec erit. Tardiloquum te esse
iubeo. Q qn̄tis opus est vt sta
bile q̄d acq̄ris in me bōitatis.
Si scires q̄d esset vir bon⁹ mū
dum te esse crederes. fortasse
etiaȝ posse fieri desperāres. Qn̄
te aūt virtutis silenciū sit exē
plo manifestissimo demōstrabo.
¶ Affligemū mōsteriū ordinis

bt̄i bn̄dicti ī brabātia religione
ꝓbatiſſimū ē ⁊ ī caritate p̄cipu
um. In hoc cenobio mōch⁹ erāt
ita ī ſilētio deditus q̄ ī ſtā. xvi.
ānos ab ore nec vna v̄bi ſillaba
p tātū tp̄is audiretur. Contigit
autē ſicut a mōchis ibidē audi
uimus vt in clauſtro q̄uiſſimū
ignis īcēdium graſſaret̄. Tūc
idē mōchus videns humanum
auxiliū nō valere mox ſe cōtulit
ad dn̄m oraſq̄ȝ paululum in ſi
lentio linguā diu mutā ī hec ver
ba laxauit. Stes ignis hac ho
ra. flāma penitus cōq̄ſcas. Si
ta res vim v̄tutis ſue oblitus eſt
ignis ſtetitq̄ȝ in v̄bo viri ſancti
flāma penit⁹ extīcta eſt. O q̄ lō
ge iſte erat ab hiis q̄cū lingua
maculat totū corp⁹ ⁊ vt dicit Ia
cobȝ rotā nr̄e natiuitatis inflam
mat. In ore inq̄t ſalomon ſtul
toꝝ ebullit ſtulticia et homo ſa
piēs tacebit vſq̄ȝ ad temp⁹. Et
vide q̄ ꝓuide ⁊ q̄ ſtricte hic diſ
ſtixit. Sepe min⁹ circūſpectos
⁊ ſtultos v̄ba diſcordie et v̄ba
ad indignacōēȝ ꝓuocātia proii
cere cernimus q̄bus ſi audiens
ſtatim reſpondere voluerit mul
tiplicabit incommodum. ſi au
tem tacuerit ad tempus ī ſe mo
deramen repiet quod nequaq̄
ante ſubito potuiſſet. Et yſay
as. In ſilētio et ſpe erit fortitu
do v̄ra. Si eni cauſa remuneracō
nis eterne cōpſſeris labia ne ſtul
to r̄ndeas iux̄ ſtulticiaȝ ſuā for
titudīeȝ ī aīo cōſeq̄ris. ne piculo
ſius cōtra deū ad īpaciaȝ mouea
ris. Vn̄ btūs Aug⁹. Tene arma
exterius ne ſcȝ ligua maliloqua
ad vituperiū ꝓximi moueat̄ et ī
pator tuus ſupior cor īteri⁹ gub
nabit. Et nōndū q̄ prelatoꝝ
ꝓpriū ē cū aīos viderit ſubditoꝝ cō
tra fr̄eȝ ad v̄ba cōtumelioſa ꝓrū
pere v̄bo eos a precepto obedīē
tie refrenare. Vn̄ ſalomō. Qui ī
poīt ſtulto ſilēciū iras mitigat
ſuſcitatas. Cōſultiſſimū aūt eſt
ȝ vt q̄s vidēs ad vīſū ſe eſſe ꝓxi
mū cōmotū ſub ſilētio ptranſiret
vl̄ caritatē v̄boꝝ cōmotū ꝓximi
aīm mitigarȝ. Legit̄ ī geſtis
phōꝝ q̄ pirrus rex cum audiſ
ſet q̄ſdā de ſe ī cōuiuio male fu
iſſe locutos mādauit eos q̄rēs
ſi verꝝ eſſet. Cui vnus illoꝝ. niſi
vinū inq̄t potātibus defeciſſet
ludꝫ reputares ea q̄ dicta ſūt reſ
pectu eoꝝ q̄ bibitur dicēda re
ſtabāt. Nec mora tā vrbana cō
feſſione veritatis rege ꝓnus cō
motū cōtrauit ī riſū ⁊ curialitate
reſpōſionis regalē aīm mitiga
uit. Magnaq̄ȝ v̄tus ī viris clau
ſtralīū apib⁹ tenere ſilenciū ſta
tutis horis. aliiſq̄ȝ ſic̄ libȝ ꝑ tē
pe moderātis v̄b tēpare ſ̄moēȝ.

De pace mutuo habēda· Capitulum·xiij·

Pax īter eas precipua·
Quid mirū! Sine q̄ nec
vidit q̄s nec videre po
terit deū· Ut autē que pacis ſūt
cōmoda videam⁹· Scdm̄ beatiſ
ſimū aug⁹· Pacem multipliciē
diſtiguam⁹· Ait enim ī libro de
ciuitate dei· Pax corporis ē ordi
nata tēperancia paciū· Pax aīe
irracionalis ordinata req̄es ap
peticōnū· Pax aīe racōnal' cog
nicionis actionis q3 cōſenſus·
Pax aīe ⁊ corporis ordinata vi
ta· Pax hoīm ordinata concor
dia· Pax hōis mortalis et dei
ordinata ī fide ſub eterna lege
obediencia· Pax ciuitatis et
clauſtri ordinata īperādi obedi
endiq3 cōcordia· Pax ciuitatis
celeſtis ordinatiſſima et cōcor
diſſima ſocietas fruēdi deo et
ſe inuicem in deo· Pax oīm rer̄
ē trāquillitas ordinis· Cum deo
autem pax primo habenda eſt·
Quis vnq̄ reſtitit ei ⁊ pacem
habuit· q̄ſi diceret null⁹· Regū
·iiij·libro dicit̄· Que pax Iheu
cū adhuc fornicacōnes iezabel·
ideſt aīe peccatricis ⁊ veneficia
multa vigēt· ꝓpter qđ Iob cōſu
lit dicens· Acquieſcite illi ⁊ ſic
habeto pacem ⁊ per hoc habeb̄
fruct⁹ optimos· Unde in cāticis
anima fidelis gratulat̄ ⁊ dicit·
Ego mur⁹· ideſt fortis inter ad
uerſa et proſpera· et vbera mea
ſicut vitis fructificā· ſcilic3 ī af
fectionib⁹ ex quo facta ſū coram
eo q̄ſi pacem repiens· Poſtq̄
igit̄ aīa fidelis cū deo pacem
adepta eſt· pacem cordis habe
re neceſſe ē· In pace enī factus
eſt loc⁹ eius· Eſt aūt pax vt di
cit auguſtin⁹· Serenitas mētis
trāquillitas animi ſimplicitas
cordis amoris vinculū cōſorciū
caritatis· Hec eſt q̄ ſimultates
tollit· bella compeſcit· cōpeſcit
iās· ſuplos calcat· huiles amat·
diſcordes ſedat· inimicos cōcor
dat· cunctis eſt placita· nō que
rit alienū· nichil reputat ſuū3·
docet amare· q̄ odiſſe nō nouit·
De hac pace cordis ſalomon rex
pacificus merito loquitur· Qui
pacis ineūt ꝯſilia ſeq̄t̄ eos gau
diū· Ad hāc nos ihe remias hor
tatur dicēs· Querite pacē ciui
tatis· ſc3 cordis ⁊ orate pro ea
dominū· quia in pace illius erit
pax vr̄a· In iheruſalē ſemei vix
it pacific⁹ q̄ extra poſit⁹ ē tru
cidat⁹· Hāc ⁊ āgeli xp̄o nato
bone volūtatis hominib3 nūcia
runt· De hac ſeneca dicit· Nō
ē pax vera niſi quā mēs cōſcia
boni poſſidet· Et illa ē verā tran
quillitas ī quā mēs bō ꝯſentit·

Si ſpecioſa cõtempnimꝰ nulla
res nos ānotabit nullus hoīm
cõtemptus interrumpet cogita
ciones bonas ſolidaſqʒ iā ⁊ cer
tas. Tunc te ſcito eſſe ꝯpoſitū
cum ad te nullꝰ clamor ꝑtranſibit
cum te nulla vox aut viſus exci
ciet. Vbicūqʒ ſim ibi meꝰ ſum.
Rebꝰ enī me nõ trado ſed cõmo
do nec cõſector ꝑdendi tꝑis cau
ſas. ſed q̄cūqʒ ꝯſtitutus loco ibi
cogitacõnes tracto ⁊ aliq̄d ī aīo
ſalutare verſo. Hāc etiam inter
preſſuras mūdi in xp̄o eo ꝓmit
tente verā habemus q̄a ſicut nec
mūdꝰ dare poteſt pacē. ita nec
habitā poteſt auferre. Inde pꝰ
primam pacē cū deo. poſt ſecū
dā quā cordis dicimꝰ. terciā pa
cem cum ꝓximo diſtiguamus.
Pacem inq̄t dñs habete inter
vos. Hec vt dicit beatꝰ augꝰ. tā
ta eſt vt ad hereditatem dñi nõ
poterit peruenire q̄ hanc nolu
erit obſuare. Abdicat a patre
exheredat a filio ⁊ a ſpiritu ſcõ
alienus efficitur. Salomon de
nota pace diffinīēs dicit. Cū placue
rit dño vie hõis īimicos q̄ʒ eiꝰ
ꝯuertet ad pacem. Et de hoc ī deu
tronomio dicit. Nõ ſit iter vos
radix g̃minās fel et amaritudi
nē. Paulus q̄ʒ nob̄ inculcās pa
cē. Si fieri iq̄t poteſt ex vob̄ cū
oībʒ hoībʒ pacē habentes. Nõ

enī ē deꝰ diſſenſionis ſʒ pacis.
Et magne q̄ de virtutis ē cū hĳs
q̄ oderūt pacē eſſe pacificū. Cõ
ſiderātis igit̄ que ſūt ꝯmoda pa
cis ad ꝓximū. de illa ſempitna
pace q̄ erit ī patria videamꝰ. ⁊
hec illa de q̄ paulus dicit. Et
pax dei q̄ exſupat oēʒ ſenſum.
Sup q̄ dicit Augꝰ. Si pax dei
oēʒ ſenſū ſupat ergo ⁊ ſenſū an
gelorū. ⁊ ē argumētū a minori.
Quid ergo dicemꝰ ad hec. vti
qʒ pax dei deꝰ eſt. Hāc nemo ꝑ
fecte nouit q̄a deū nēo vidit vm
q̄. Vnde dñs in euangelio. Ne
mo nouit patrē n̄ filius. ⁊ ꝯſide
randum ē ſicut ipſe filius. Quod
aūt ſeq̄tur ⁊ cui voluerit filiꝰ re
uelare. hoc ſumat̄ ꝑ capacitate
angeli vl̄ hoīs. Vn̄ btūs Augꝰ.
Etiā hoc ītelligere angelus q̄s
dabit āgelo. quis āgelus hoī.
yſayas clamat. Dñe pacē da
nobis. Sup q̄ beatus Augꝰ. Pa
cem inq̄t dabis nob̄. pacē cordis
pacem q̄etis. pacē ſabbati. pa
cē fine vſpera. et hec vltīa eter
nitatis ē. De q̄ dauid exultabū
da īclamat. In pace in idipſū
dormiā ⁊ req̄eſcā. Ad hanc aūt
venire non poterit q̄ nec ad deū
nec ad ſeipm nec ad ꝓximū pa
cem habuerit. ⁊ hic quidē miſer
tamꝰ eſt ⁊ oī miſero prorſus mi
ſerior. Magna et glorioſa res

eſt vt dicit Hiero. hūan⁹ aīm⁹
nullos ſibi niſi omunes ⁊ cū deo
terminos patitur nullū ſeculuꝫ
magnis īgenijs clauſū ē. nullū
vero cogitacōni puiū tps aīmi
magnitudo numq̄ͣ maior eſt. q̄ͣ
cum alaoā ſe poſuit ⁊ fecit ſibi
pacem. nichil timēdo fecit ſibi
diuicias nichil concupiſcendo.
Quis ergo ſit ſūmi boni locus
q̄ras. aīm⁹ hic. qui niſi purus ⁊
ſanctus ſit. vt dicat ſeneca deū
nō capit. Quia ergo īpedimenta
dimitte et vaca bone mēti. Ne
mo enī ad iſtā venit occupat⁹.
ꝑice q̄cumqꝫ cor tuū laniant q̄
ſi aliter extrahi nequeūt ipſuꝫ
cor cū ipſis euellēdū erit. Q quā
iſtud videbꝭ tpus. quo ſcies tem
pus ab te non perit⁹ prouſtei.
Tūc anim⁹ noſter habebit qd
gratuleť ſibi. cū emiſſis hijs te
nebris in quibꝫ hic volutať nō
tenui viſu clā ꝑſpexerit. ſꝫ totū
diem admiſerit et reddit⁹ celo
ſuo fuerit. Qui quo deſtinauit
vult peruenire vnam ſequať vi
am nec per plurimas euageť.

¶ Aliū quēpiam in ptibꝫ gallie
ſub phylippo rege noſtris tpibꝫ
viro religioſe referēte fuiſſe cog
nouim⁹. Hic ab īeūte etate pui
tatiſſime vite fuit vt illud qd
de hyſmahele ſcriptū eſt. man⁹
eius contra omnes et man⁹ om
nium contra eū in eo ita videre
tur īpletū. vt nec parētes ꝓpos
quieſcere ſuſtinueret. Sꝫ ad ama
riſſimū vite finē ꝑduceret poſt
q̄s et ipſe miſerābiliter infirma
tus ⁊ in agone mortis poſitus
ſūptis eccleſiaſticis ſacramētis
ſubito inter man⁹ aſſiſtēciū cla
mans horribiliť exiluit dicēs.
Surgite omnes arma accipite
iuuate me cōtra ꝓpū patrē. q̄a
omniū inimicorū meoꝝ ductor
factus eſt ⁊ me conať occidere.
Et hoc dicēs quaſi contra egre
dientem multitudinē ad oſtiuꝫ
conabať. Nec mora cadēs euer
ſis terribiliť oculꝭ clamauit ex
ſpirās. Heu me. pater me⁹ mo
do validiſſimo lapide frōtē me
am paciendo cōtriuit. Hij aūt
qui aſſiſtebāt neminē quidē vi
debant ſꝫ q̄ſi turmas ſe ꝯfmen
cium ⁊ ingredienciū audiebāt.
Vide ergo qui nec patrē ꝓpum
ꝓpiciū habere potuit q̄nte diui
ne vindicte aīa dū ſi oīb⁹ dign⁹
fuit. Non tamen abſolute eum
qui apparuit illius patrē dixe
rī. ſꝫ quēcūqꝫ forte exſpiratꝭ⁹
ſiue bonis ſiue malꝭ cū dictū ſit
armabit creaturā ad vlcionem
inimicoꝝ contra inſenſatos.

¶ De contricionis erecte ſedacio
ne. Capitulū. xiiij.

Pro cōuehendis floribus
rara iter apes fit ſʒ iter
iectu pulueris ā fimo
tō diſcutit. In florū gn̄e diuſe
ſūt ſpēs vnam certe dignitatis
ſbſtāciā faciētes: cui⁹ alimonia
lucis inter noctis tenebras do
m⁹ terrene hītacōis ſolʒ iocūdiſ
ſime decorati. In ſcriptura vero
cōſuetū ē floꝝ noīe ſpem fructu
um ſiue virtutū dignitas deſig
nari. q̄ vtutes ⁊ ſi diuerſe ſunt ī
ſpecie ad vnam tn̄ patriam ⁊ ad
vnum finem fruct⁹ vite ēterna tē
dūt. Vn̄ btūs Aug⁹. ī libro ɔfeſ
ſionū de ſeipſo dicit. Diſplice
bat m̄ quicq̄d agebam ī ſeculo
p̄ dulcedīe dei ⁊ decore dom⁹ ei⁹
quā dilexi. Et illud. Volebā cō
ferēti eſtus meos vt proferrem
q̄s eſſet aptus mod⁹ viuēdi ad
ābulandū ī via dei ī q̄ ali⁹ ſic ali
us ſic ibat. Diuſꝰ enī ſʒ non cū
ſis viis ſcā q̄q ad vnā patriā di
riguntur. In via vtutis iuſticie
noe ſaluat⁹ ē. In fide abrahā. in
tiore yſaac. in ꝓpagacōe iacob.
In inocētia ioſeph. in māſuetu
die moyſes. in obediētia ioſue.
in lenitate ſamuel. in hūilitate
dauid. Helias ī zelo. Ezechias
ī oracōne ⁊ lacrimis. Joſias in
oīmoda pfectione. Job ī paciē
tia. Daniel ī abſtinētia. Tho
bias ī miſericordia. yſaias ī veri
tatis ānūciacōne. Iheremias ī
ſāctificacōe. His floribꝰ āntiq̄ pa
tres vnātiſſime miruerūt. Et
⁊ hiis p̄res noue gr̄e ſingulari
ter floruerūt. In maria primo
mr̄e x̄ q̄ ē tocius vtutis exēplū cū
virginitatis honore effulſit caſti
tas. In iohe ɔtēplacōis aſſidui
tas. ī petro fides. ī ceteris apl'is
caritas. ī magdalena deuocio ⁊
pnīa. ī paulo labor cū p̄dicacōis
doctrina p̄fulſit. Hoꝝ oīm ſpar
ſim nūc a fidelibʒ flores vtutum
ſingulari rapiūt vt vnū edifici
um corpis x̄ qd̄ ē miſticū cū ſar
cinis bonoꝝ opm onuſti īgredi
geſtiētes mater nā laudꝫ q̄ſi cetū
ꝑbrāt ī eccīaʒ dei q̄ ītebris pccō
rū q̄ ſolito āpli⁹ ɔdēſant ſolēp
niter illuſtretur. Cꝫ aūt ī textu
dicit̄ ꝑ ɔuehēdis floribʒ rarā
fieri iter apes nullus mirēt. cū
īter ipſos x̄ apoſtolos ɔtentio
facta ſit q̄s eoꝝ maior vtute ł me
ritis videret̄ q̄ꝗ̄ et rara aliter
dici poteſt cum q̄s in vna vtute
ꝓpolleat vt in abſtinētia et pri
monia cibi eos q̄ embolisnū vel
naturaliter vel vſualiter patiun
tur ſecū etiā abſtinere cogit in
uitos. q̄ tn̄ illi ī feruore ſpūs vł
alia virtute ā caritate ꝓpollent.
Propter qd̄ paulus ad rōnos
ſcribens ſic ait. Qui non man
ducat mādūcātem nō iudicet.

Diuerſa enī dona graciarū ſūt.
vnus autem dñs. Proinde no
ta q̄ in textu ſubiūgit̃. Rixa in
ter apes interiectu pulueris to
ta diſcutit̃. Et iuſte q̄dē. Quid
enī ſupbis terra et cinis. nemo
altero nobilior vt dicit p̄hus
niſi cui rectius ingeniū et artib⁹
bonis aptius atq̄ʒ facilius. Cito
ignominia fit ſupbi gloria. ābi
cio nulliū terminū habet taʒ ſol
licita eſt ne quē ante ſe videat
q̄̄ ſe. Similiter et rixa fumo diſ
cutit̃. Quid aūt ē vita hōis ni
ſi vapor ad modicum parens.

¶ De ſubditorū mutua āmoni
tione. Capitulum. xv.

VEraꝝ apum ſingule ha
bēt aculeū. ſʒ hijs miti
bus nichil nocet. Si qui
vero ſudores amaros habent et
ex natura fetidi ſunt hos pſecū
tur ꝛ pūgunt. Sup̄ poſuim⁹ re
gem apū carere aculeo. Hic ve
ro dicit̃ veraꝝ apū ſingulas ha
bere aculeū. ¶ Sʒ nōndū eſt q̄
inter aculeū regis et apū acule
um fit magna diſtācia cum ille
crudelitatem in prelato. iſte lo
co et tpe redargucionē vicij in
ſubdito ſignat. Verarū enī apū
ſingule q̄ religioſos aut fideles
quoſq̄ʒ ſignant ſine aculeo eſſe
nō decet. cū diſcretiſſim⁹ Augu
ſtinus dicit in regula. Magis
inq̄t inocentes nō eſtis ſi frēs
veſtros quos iudicando corrige
re poteſtis tacendo perire pmitti
tis. Et beatus benedict⁹ ī regu
la ſua. Si q̄s frater contumax
vl ſupbʒ vl inobediēs ā murmu
rans aut in alio cōtrarius regu
le ſancte et preceptis ſenioꝝ ſu
orum contēptor rept⁹ fuerit.
Hic ſcd̄m p̄ceptū domini noſtri
ihesu criſti. āmoneat̃ ſecrete ſe
mel ꝛ ſcd̄o a ſenioribus ſuis ſi
non emēdauerit ſe obiurgetur
publice corā omnibʒ. Talis acu
leus in clauſtralib⁹ eſſe debet.
De hoc ezechiel ꝓpheta terribi Nota
liter loquit̃ dicens. Si non an
nūciaueris impio īpietatē ſuam.
ꝛ ipſe in impietate ſua mortu⁹
fuerit portabis iniq̄tatē eius.
Sʒ dicas cum cayn. Numq̄d cu
ſtos fratris mei ſū ego. Et q̄dē
negādo verū dixit. q̄ fratrē non
cuſtodiendo inuidus interfecit.
Caue ergo ꝛ tu ne in eo q̄ non
cuſtodis occidas. et vtrq̄ʒ nō cu
ſtodis ſi peccātem nō arguis.
Qđ ſciens doctor genciū paul⁹
diſcipulo precepit dicēs. Argue
inq̄t obſecra. increpa in ōni paci
encia et doctrina Et bene dixit
in oī paciēcia q̄a dauid predixe
rat. Superueniet maſuetudo ꝛ
corripiemur Et q̄dē vga aarō

q̄ ꝑus vſa fuit ī colubrū poſtea
tñ flores ⁊ amigdala tulit. Vñ
ī eccleſiaſtico dicit̄. Qui corri
pit hoīez. grām poſtea īuenit
apud ipſū magis ꝙ̄ q̄ ꝑ blandi
mēta decipit. Qualiter aūt ar
guēd⁹ ē ꝓxim⁹ apoſtolus docꝫ
dicēs. Si preocupat⁹ fuerit ali
q̄s in aliq̄ delicto vos q̄ ſpūales
eſtis inſtruite huiuſmōi in ſpū
lenitatis ↄſiderans teipſū ne
et tu tempteris. Bene dixit in
ſpū lenitatis. Aſperitas enim
crudelitas appellata eſt ⁊ ſi qñ
qꝫ corda timidoꝝ frāgit ſere tñ
ōniū vt frequenter exaſperat.
Moderata aūt lenitas ⁊ ſi qñqꝫ
peccātibꝫ reprob̄ audaciā prebe
at tñ in generoſ aīmis maleſa
ciendi voluntatem exnichilat.
Alteri⁹ vicia vt dicit phus emē
danda ſunt ⁊ alterius frangen
da. nec deſperaueris diutinos
egros poſſe ſanari ſi contra tē
porantiā ſteteris ſi multa inui
to facere coegeris et pati. Vere
cūd⁹ eſt enim pudor q̄ ꝙ̄diu in
animo durauerit aliquis erit bo
ne ſpei locus. Vicia alteri⁹ et ſi
nō exciderō tñ inhibeo. non de
ſinent ſed intermittent. Fortaſ
ſe aūt ⁊ deſinēt ſi intermitten
di cōſuetudinem fecerīt. Debet
aliq̄d ↄtra vicia dici aſpere ↄtra
ꝑicula aīoſe. cōtra auariciā ſuꝑ
be. ↄtra ambicōem cōtumelioſe.
luxuriam deteſtari. fallacias ob
iurgari. Quomodocūqꝫ tamē ſi
ue ſeueriter ſiue leniter exceſſ⁹
peccātiū corrigat̄. malle debet
quiſ ſcāb⁹ ⁊ a fratre vge verbe
vapulare ꝙ̄ in illo terribili ⁊ ex
tremo iudicio demonum ſeuicia
cruciari. vl̄ ſaltem ſi xp̄i benig
nitas nobiſcū remiſſius egerit
ad tꝑus añ iudiciū in purgato
rio tribulari. Miſerū et plus ꝙ̄
fatuum iudico q̄ differt ⁊ eligit
corrigi ī futuro. Cui⁹ aūt rei vi
deas exemplum manifeſtum.

¶ Apud ſanctū victorē pariſius
in mōſterio canoicoꝝ regulariū
magiſter hugo fuit q̄ ſecūd⁹ Au
g⁹. ideſt ſecūd⁹ ab auguſtio di
ct⁹ ē ī ſciā. q̄ et ſi vite valde lau
dabilis fuerit. in hoc tñ minus
ꝑfecte fecit ꝙ diſciplīnas in ſe
creto ꝑ caplo cū aliis ꝓ cotidia
nis exceſſibus non accepit. ha
bebat enī carnem tenerrimam
et nimis a pueritia delicatam.
Quia ergo natura vl̄ cōſuetudi
nē poti⁹ min⁹ bonā ī ſeꝟitutis ex
ercitio nō euicit. audi q̄d eū ſu
ſtinere cōtigerit inde. Ad extre
ma veniēs a q̄dā ↄcanoico ſuo q̄
eū ī vita ſua valde dilexerat ad
iurat⁹ ē q̄tenus ei poſt obitū ap
pareret. Libent̄ iḡt ſi hoc m̄ ꝑ vi
te ⁊ mortis dñm cōcedat̄. Diis

cōdicōib9 appōitis medijs magi
ſter hugo defungit͛. nec multo
poſt redijt ad ſociū ꝑſtolātē di
cēs. Ecce ego. q̄re qd͛ vis. mora
ri non poſſū. timet ille. ⁊ ſi cū
timore nō tñ modice gratulat9.
q̄modo inq̄t dilectiſſime tibi ē.
Bene ait nunc michi ē. ſꝫ quia
rēnui accipe diſciplinā. vir vll9
demonū in īferno remanſit qui
michi non ictū validuꝫ dederit
ad purgatoriū trāſeunti. Ecce
nunc kariſſimi qn̄to melius qn̄
to gracius qn̄to leuius ī vita q̄ꝫ
poſt morte vir ille doctiſſimus
vapulaſſet. videāt nūc q̄ ī capi
tulis nec arguere volūt nec ar
gui. ceſſant accuſacōnes ⁊ ideo
accreſcit exceſſus. defert vn9
altera vt ſibi ab altero deferat͛.
veniet certe tp̄s in q̄ cani muto
non valēti latrare ſilenciū indi
cetur ore per ignē flāme voran
tis obſtructo et ille qui latrat9
accuſanciū vel corrigenciū ſuſti
nere cōtempſit clamores et irri
ſiones et cachīnos demonū ad
penas ineuitabiles ɔpellenciū
ſuſtinere coget͛. Hinc p ꝓphetā
dicit͛. Reges eos in v̓ga ferrea
⁊ tamq̄ꝫ vas figuli ɔfrīges eos.
Et poſt pauca quaſi cauſam ſub
iūgēs. Apprehēdite īq̄t diſcipli
nam ne qn̄ iraſcat͛ domin9 ⁊ pe
reatis de via iuſta. Memor vir

ge ferree cuius ꝓpheta iā memi
nit. qd͛ inde in etate puerili au
dieri audiatis. ¶ Erāt in ſcola
duo īſolētiſſimi ſcolares adoleſ
cētes q̄ non ſolū pati volebant
correctiones magiſtri verūeciā
et ad īſolēcias ⁊ diſſolucōes ali
os ſtudere volētes ſepiſſime cō
pellebāt. et hoc q̄dem magiſter
emendare non poterāt nec aude
bat. Cōtigit ergo magiſtro mo
ri ⁊ tercio die ā quarto ī media
ſcola ī effigie magiſtri dyabolū
cū v̓ga ferrea corā omnibꝫ appa
rere. Nec mora cū nigro vultu ī
adoleſcentes dictos exurgēs. ⁊
cū v̓ga illis mortem intemptās
repēte diſparuit. Moxq̄ꝫ illi ꝑ
pauore in firmā verſi poſt dies
aliq̄t obierūt. Ex hinc ergo ſco
lares diuinū aduertāt iudiciuꝫ
et magiſtris ſuis ſubdi diſcant.
nec vnq̄ꝫ refugiant corrigi. ne
eis ɔtigat poſtmodū ſub virga
ferrea vapulare. In fine autem
hui9 ꝑticule de apibꝫ notari po
teſt qd͛ dicitur q̄ꝫ aculeo nichil
mitibꝫ nocent. q̄a non ꝓpter le
gū obſeruatores. ſꝫ ꝓpter tranſ
greſſores pena eſt ī legibꝫ ɔſti
tuta. Si qui vero ſudores ama
ros habent ⁊ quaſi a natura fe
tidi ſūt hos perſequūtur et pū
gūt. Sudores amari peccata ſig
nificant. que ad amaritudinem

ꝯtrahunt ſempiternā· Natura
aūt fetidi ſūt q̄ per conſuetudi
nem pcc̄oꝝ que ꝓpe non eſt na
tura infames facti ſūt· et fetore
turpis fame ſue corda hoīm oī
fetore grauius īfecerūt· Tales
vtiqꝫ boni clauſtrales l' veri fide
les quaſi vere apes nō immerito
perſequūtur ⁊ pūgunt· ſicut da
uid de ill' dicit· pfecto odio ode
rā illos inimici facti ſūt michi·
Et ſupra· Iniquos odio habui ⁊
legem tuam dilexi· Cōſequēs ē
enī vt q̄ legem diligit inimicos
legis odit iniq̄s· pfecto tn̄ odio
ideſt perfectoꝝ q̄ dei facturaꝫ di
ligūt hoc eſt hoīem et factū ho
minis quod eſt peccatum conſe
quenter oderūt·

¶ De periculo carentiū zelo cor rectionis· Capitulū · xvi ·

Apes que aculeum per
dūt mella de cetero fa
cere non poſſūt· Quid
melle dulci⁹· quid virtute iocū
di⁹· Hāc vtiqꝫ in ꝓximo pro
mouere non ſatagunt q̄ peccan
tem ꝓximum arguendo vl' accu
ſando non pungūt· Vel aliter ex
poni poteſt· ſꝫ grauius· Apes q̄
aculeum perdunt mella de cete
ro facere nō poſſunt· q̄a ſepius
fit vt qui proximo ſubuenire ar
guendo vl' iudicando non curat·
iuſta vindicta dei a melle virtu
tis cadat· ⁊ q̄ fratri ſuo a fouea
cauere noluit ipſemet labentiū
iniq̄tatis incurrit· Quid mirū·
Maledictus a ꝓpha dicitur qui
ꝓhibet gladium ſuum a ſangui
ne· Prohibere autē gladium a
ſanguine eſt ꝓximum nolle ver
bo corrigere quo mori poſſet pe
nitendo a peccato· et viuere cor
rept⁹ deo· Tal' maledict⁹ ideſt
malo addict⁹ ē· q̄a ī eo q̄ ꝓxi
mum curare noluit eum in ma
lum culpe in pn̄ti ⁊ malū pene
ī futuro perpetue dānacōnis in
uoluit· ¶ De hoc q̄d nr̄o tem
pore contigerit audiam⁹· Vidim⁹
ī monſterio q̄dā mōchum natura
li īgenio ⁊ ſcīa ꝑditū v̄tute caſti
tatis ⁊ ōni moꝝ honeſtate ꝑcla
rū· In q̄ ſolus ille defect⁹ erat q̄
nullā cōtra pccā rigiditatē habe
bat· quē defectū in eo corrigēdū
ſperantes mōchi eū ī abbatē vna
nimiter elegerūt· At ille factus
abbas· vt añ ī puſillanimitate
et ignauia perſtitit· Et ex hoc
cedo monaſticus nota ſatis ꝯuē
diſſolucōis incurrit· Q̄d ſupio
res ei⁹ cediarij ꝯue ducētes illū
ab officio remouerūt· q̄d ille ſup
modū ꝯuiter ferēs ad tātā pau
latim impaciētiā venit vt man⁹
iniquitati totaliter daret et ſe
ipudētiſſime neq̄ſſimis in dila
pidacōeꝫ ecc̄laſotiarꝫ· Nec hoc

tempꝰ diſtenaꝰ interceſſit cuꝫ
eſſet poſitus ī agonia impoꝛtu
nos exactoꝛes ſibi inſtare vidit
ſeqꝫ opoꝛtere reddere racōnem.
nō ſolū de ſuis exceſſibꝫ verum
etiā de illoꝝ exceſſibꝫ q̊s qn̄qꝫ
coꝛrigere debuit et nō coꝛrexit.
Exactoꝛes ergo cū declinare vel
let nō potuit clamans inter an
guſtias exſpirauit. O ꝙ horren
dū ē illius horā exitꝰ exſpecta
re et nō cū lacrimis debitis ⁊ la
mētis et dignis penitencie fru
ctibus preuenire. Huiꝰ ergo ex
empli gr̄a correctionis aculeū
habeas ne fruſtreris melle et a
virtute cadas.

¶ De culpe remiſſione. Capi
tulum. xviij.

Sunt et apes ruſtice aſ
pectu horride multo ira
cūdiores ſꝫ laboꝛe ⁊ ope
preſtantes. Ille aliquādo intm̄
attacto aculeo pūgūt vt inteſti
num ſequat̄ ⁊ tunc illico moriū
tur. Apē ruſticam ⁊ aſpectu hoꝛ
ridaꝫ quoſdā clauſtrales intelli
go. qui in exteriori oꝛdinis obſ
uacione ſupficialiter ābulantes
nulla dulcedine ſancti ſpiritus
interius irroꝛātur. Hij bene in
actibꝫ apoſtoloꝝ ſignati ſunt p
illos qui ſe ſpiritū ſanctū ignoꝛā
re reſpōderūt ⁊ ſe tn̄ in Johannis
baptiſmate baptizatos q̄ vtiqꝫ
dura abſtinencia preditus zona
pellicia et cameloꝝ hyrſutꝰ hoꝛ
reſcebat. Tales vt prediximꝰ
in auſteritate moꝝ exterius am
bulātes actiue vite multo labo
re operam preſtāt. et ideo iracū
diores ſūt. Martha enī ſollicita
erat circa frequēs miniſteriū et
ideo erga plurima turbabatur.
tales enī et ſi intm̄ abacto acu
leo pungūt vt inteſtini ⁊ rāco
ris odiū ſequat̄. vl' etiā occaſio
nem īfirmis et nōdū perfectis
fratribꝫ dederūt vt ab ipſis odio
habeant̄ moꝛtaliſſime peccāt.
et q̄ſi irremediabile peccatum
manet q̊uſqꝫ fratribꝫ recōſilien
tur. et coꝛrectis moꝛibꝫ ſe habi
litent. vt ⁊ ipſi in pace viuant
⁊ alios ſcdm̄ ī pace viuere pmit
tāt. Et vide ꝙ reprehēſibile iſtud
criſtꝰ in ewangelio denotauit.
Qui ſcandalizauerit inq̄t vnū
de puſillis iſtis q̄ in me credūt
expedit ſupple magis ei vt ſuſ
pendat̄ mola aſinaria in collo
eius. ⁊ demergat̄ ī pfūdū ma
ris. Nota ꝙ rariſſime criſtus
n̄ hic penas certas in alio pec
cato diſtinguit. hic autem pro
ſolo ſcandalo demerſionē in ma
ri cū mola aſinaria fieri iudica
uit. Quis autem magis ſcāda
lizat hominē ꝙ qui ei occaſionē
peccati et ſcādali preſtat. De

hijs aūt q̄ꝝ reprehēſiōes vł mor
dacitates odiū ſeq̄tur. inteſtinū
exemplū nr̄i tp̄is oſtendamꝰ.
¶ Venerabilis iacobus de vitri
aco cuius ſupra fecimus mentio
nem vt multis adhuc notum ē.
crucē iheroſolimitanā ob ſalu
tem multorū in brabātia predi
cauit. Contigit autem vt pacifi
caturꝰ quadā die moꝛles inimi
citias iniuriam paſſum primo
ſupplicater deinde ꝓſtratus pedi
bus eius ſemel iterū ⁊ tercio. cuꝫ
multitudīe populi pn̄te rogarꝫ
nec ꝓficeret in rebellem. Conuer
ſus aūt ad populū dixit palaꝫ
ōnibus. Conteſtor vos. q̄a q̄ ſper
nit nos ſpernit et eū q̄ miſit
nos. Rogate ergo dn̄m vt tale
ſignum oſtendat ī obſtinatum
hoīeꝫ q̄ cunctis pn̄tibus pateat
eū hoſtiliter cōtra ſe ī retētione
odij cōtra proximū hoc egiſſe.
Nec mora. vbi vir ſanctꝰ oracō
nē expleuit miſer ille euerſꝰ ocu
lis ſemel iterū ⁊ tercio ī terrā cor
ruit. oreqꝫ cruorē ſpumans ⁊ ſa
niē horroris maximū ſpectacu
lū ⁊ piaculū oībꝫ prebuit. Tūc
flēte populo reuerēdꝰ vir fuſa
prece ꝓſtratū erexit q̄ mox itegͤ
rime ſoſpitatꝰ vbi añ ſe īimicū
vidit q̄ſi aliq̄d rogaturus cū la
crimis veniam peciuit. ruenſqꝫ
ī oſcula eiꝰ ad lacrimas et laudē
xp̄i omnium corda commouit.
¶ Similiter ⁊ de hoc eodē arti
culo quoddā valde memorabile
in germanie ptibꝰ cōtigit. No
bił q̄daꝫ fratrē vterinum a quo
dam plebeo et ignobili occiſum
perdiderāt. fugiente ergo de pa
tria occiſore. ꝯtigit vt nobilis
ille cum multo comitatu peregre
ꝓfcīs inp̄meditate ſoli ī agro
occurreret occiſori. qui mox ex
tracto gladio vbi inimicum ex
pecijt ī terram ꝓſtratus occiſor
clamauit. Miſerere mei nobilis
ſine vir pro illo qui cui miſertꝰ
et omnium. mundum iſtum ſua
morte redemit. Repente nobi
lis aīmus in lacrimis reſolutus.
illam quā extenderat manum
retraxit. Sed cum hoc ignauie
aſſcriberetur a ſuis et iterum
manum extenderet in proſtra
tum. iterato reꝰ ob remiſſionem
peccatorꝝ eiꝰ veniam petens ſe
cūdo manū depoſuit. Tercio in
crepatꝰ a ſuis cum mortem cer
ciꝰ intemptaret et miſer ille ob
cuaſionem āguſtie quā omnis
caro eſſet ī extremo iudicio per
peſſura veniam precaret̄ rn̄dit
nobił genere ſꝫ nobilior mente.
Et ego iḡt tibi prorſus mortem
fr̄is indulgeo. Nec mora. eadē
die vt audiret miſſam eccleſiaꝫ
ingreſſus vbi coram ymagine

cruciſixi tercio flexit genua vi
ſus eſt a quodã ſancto viro ad
ſingulas genu flexiones illius
nobilis crucifixus caput ſuũ hu
militer iclinare. Receſſũ ergo
vir ſanctꝰ ille qui ſolꝰ hoc vide
rat nobilẽ euocatũ q̃s eſſet iter
rogat. Et ille. Miles iq̃t dicor
in terra qua natus ſũ. Et rurſũ
ille. Dicas iq̃t kariſſime michi
celes in q̃ ↄſidis te magis diui
nã miſericordiã meruiſſe. Tũc
miles peccator inq̃t ſũ et ſeculo
deditꝰ in nullo prorſus niſi ho
die forſitan veniã ꝓmerui. Et
hoc dicens q̃d actũ ſit retulit.
Mox ille ꝛ q̃d vidiſſet exponẽs
ad actũ vite gracioris ꝛ merita
nobilẽ exhortat̃. Et digne q̃dẽ
de viro nobili hoc auditur quia
phus dicit. Vera igenuitas non
recipit ↄtumeliã. Unde tarẽtinꝰ
ille nobiliſſimꝰ diuitem ĩtuens
villicũ male diſpẽſantem rebꝰ.
Sũpliſſem inq̃t de te ſupplicium
niſi tibi iratus eſſem maluitqꝫ
ĩpunitũ relinq̃re q̃ꝫ per irã ipiũ
punire. Nichil enim tã preclarũ
tam magnificũ q̃d non deſideret
tꝑancie moderamen. Proinde
q̃d phi ſenciãt ſuper eo q̃ iniu
ria dimittenda ſit ꝓrimis vide
amus, dicit enim phus. Nũq̃ꝫ
ſcelꝰ ſcelere vindicandũ ẽ q̃ꝫ ipi
um ẽ meminiſſe q̃d oderas lede
re q̃nto iniq̃us odiſſe q̃d leſeris.
Vt q̃ꝫ magnarũ virtutũ ẽ ledentem
negligere. Res igit̃ magne cle
mencie eſt indulgendo corrigere
peccata nõ vindicãdo. Ridiculũ
eſt odio nocentis ĩnocenciam ꝑde
re. Sꝫ reuerã memoria fragil' eſt
iniuriarum tenax. Si q̃s iraſcit̃ ꝛ
ab aliq̃ penas expetit a ſe exi
git. Magni aĩ eſt ꝓpũ placidũ
eſſe tranquillũqꝫ et iniurias atqꝫ
offenſiones ſuꝑ me deſpicere. Si
magnanimꝰ fueris numq̃ꝫ tibi
iniuriã fieri iudicabis. honeſtũ enĩ
genus vindicte ignoſcere. Pro
poſitũ optimi viri ꝛ ĩgẽtis ani
mi eſt tã diu ferre ingratũ donec
fecerit gratũ nec te racio iſta de
cipiet ſuccũbũt vicia virtutibus.
ſi illa cõtinuo odiſſe paraueris.
Diſcant ergo apes fideliũ pro
tẽpe loco ꝛ pſona aculeo pũgere
ꝛ nullũ inteſtinũ fraterni odij in
cordibꝫ retinere vt ſic in mellis
dulcore ꝓficiant et fratrẽ carita
tiue correctũ emendatũ oſtẽdãt.

¶ De non querẽdo gloriã ꝓpriam. Capitulum. xviiij.

Inter õnia genera ani
maliũ illud ſupra modũ
mirãbile q̃ꝫ apes ↄmunẽ
ſobolem habẽt ꝛ eis cõmunis ẽ
fructꝰ. Quid mõche religioſe
viuẽs q̃d predicator egregie de

frāū multiplici ſingulariter glori
aris. Et tuus frāis ſi cōgaudeo
me⁹ ē: ⁊ hoc vt Aug⁹. dicit cari
tas opat. Caritas eni teſte apo
ſtolo nō ē ābicioſa ſ͞n q̄rit q̄ ſua
ſūt. Rex dauid quē de⁹ hominē
ſm cor ſuū īueniſſe teſtat̃ ī mul
titudīe pp̃ſi ī q̄ſi ſub eo auct⁹ cre
uerat gloriat⁹. ait pp̃lo ſuo tāta
aīaduſiōne punitus ē dimit⁹. vt
lxx. milia populi angelo cedēte
corruerēt ⁊ ipſe regni gloria de
ſtitut⁹ p̄p̄ū filiū fugere: ⁊ ī max
ima penuria tribus mēſib⁹ exula
re. Si ergo regi dauid ī multi
tudīe populi neq̄q̄ gloriari per
miſſū ē. quid eſt tibi paſtor pre
late. q̄d tibi mōche. q̄d tibi pre
dicatorē ⁊ glorie. cōe tibi ſolo
lem reputes cōe tibi fructū aī
aliis. Paul⁹ ille excellētiſſim⁹
p̄dicator olī ī elc̃is fidelib⁹ repre
hēdit q̄d dicebant. ego q̄dē ſū
pauli. ego aūt apollo. ego vero
cephe ⁊ iuſte. q̄a poſtea ſubīfer
tur. Ignobilia mūdi ⁊ cōtēptibi
lia elegit de⁹ vt nō glorieť ī cō
ſpectu ei⁹ oīs caro. Quare aūt
ille glorioſiſſim⁹ nathanael cui
xp̄s fere ſup oēs apoſtolos ⁊ diſ
cipulos ſuos teſtimoniū phib⁹
dicēs. Ecce vere iſrahelita ī q̄ do
lus nō eſt. ſicut petr⁹ ⁊ ādreas
qui vtiq̄ hoīes erāt ſine lr̃is et
ydiote ap̄l'atus nō accepit dig
nitatē. Hic aug⁹. inuere videť
q̄ nathanael ſi ydiota fuiſſet
apoſtolus extitiſſet. Quid er
go predicator q̄d doctor populi
de multis lr̃is gloriaris. Tēpo
rū loca tp̃is et pſone q̄ beatiſſi
me memorie frat iordanus ma
giſter ordis p̄dicatorū predica
tor ſtrēnuus iuuenes vno tpe tā
pue litture ad ordinem recepit
paruſius ſexagīta vt plures ex
vix poſſent vt audiui cū multa
repeticōne ad matutiale offici
um vnā legere lectionem. Sup
q̄ vt dicit a frib⁹ ḡuit ad grā
le capitulū accuſatus ſpū ſcō re
plet⁹ dixit. Sinite iſtos nec cō
temnatis vnū ex hiis puſillis. di
co vobis q̄ multos et fere oēs
predcaitores videbitis glorio
ſos ⁊ p q̄s dn̄s ſup multo lucri
ores ⁊ lūcratores in ſalutem ope
rabitur. Quod nos veridico ore
dictū vſq̄ ī hodiernū diem vidi
m⁹ ⁊ videm⁹. Diſcāt ergo mel
lifflui frāis apes cū gaudio et
āmiācōe fidelē ſobolē cōe hēre ⁊
nō ī frāū ſingulariter gloriari.

De mutua et vera amicitia. Capitulū. xix.

Uira aīcitia apes fouent
ad inuicem. Et hoc iure
aim crist⁹ to cī⁹ virtutis
exēplū neq̄q̄ diſcipulos ſeruos
ſed amicos vocare dignatus eſt.

Eccleſiaſtic⁹ q̄ȝ de amicicia ele
gāter īſinuās dicat. Ne obliuiſ
caris amici tui in animo tuo et
non immemor ſis illius ī opibȝ
tuis. Fidelitatem amicicie ōnes
diuine ſcripture ꝯmendant. Sȝ
et phi iocūda nimis et pulchra
de illa teſtantur. Ait enī phus.
Nulli⁹ boni ſine aīco vł ſocio io
cūda eſt poſſeſſio. Cū hijs con
ūſare q̄ te meliorem factura ſūt.
illos admitte q̄s tu potes facere
meliores. Tales igit̄ ꝯꝑabis
amicos q̄bus poſſis ⁊ in aduer
ſis ꝯfidere ⁊ in ꝓſperis nō time
re vt et hinc te in adūſis ſuble
uent ⁊ inde te in ꝓſperis nō ſup
plātent. Qualē amicū habere
volueris talē te exhibeas erga
ipſū. Ita ſemper aīcum habeas
vt poſſe fieri īimicū putes. Ita
credas aīco ne ſit īimico locus.
Turpius nichil ē q̄ȝ cū eo bellū
gerē cuȝ q̄ familiariter vixeris.
Ego mōſtrabo tibi amatoriū ſi
ne medicamēto ſine herba ſine
vllius veneficij carmine. Si vis
amari ama. Negociacio eſt nō
amicicia q̄ ad cōmodū accedit
nō q̄tq̄d cōſecutiuā ſit ſpectat de
trahit aīcicie maieſtatē ſuā qui
illam parat ad bonos caſus. Si
aliquē amicū exiſtimas cui nō
tm̄dem credis q̄ȝ tibi vehemēter
erras et non ſatis noſti vim ve
re aīcicie. Omnia cū amico tuo
delibēā ſȝ de ipſo prius poſt aīci
ciam credēdum ē. ante amiciciā
iudicādum eſt. Tu ita viue vt
nichil illi ꝯmittas nī qđ ꝯmitte
re etiā īimico poſſis. Diu cogi
ta anq̄ȝ tibi ī amiciciā aliq̄s co
pulandꝰ ſit. Cū placuerit toto
illū pectore admitte tam auda
cter cū eo loq̄re q̄ȝ tecū. Vtrūqȝ
viciū ē et ōnibȝ credere ⁊ nulli.
Semp in amicicia fixus eſto.
Contra amicū nulli credas niſi
q̄ȝ ipſe ꝓbaueris. Vera amicicia
nūq̄ȝ fefellit ſȝ ſemp ſtabił pſe
uerat. Si vero in contrariū actū
eſt nunq̄ȝ vera fuit. De duobus
amicis vir philoſophie dedit⁹
iſta narrauit. ¶ Erat vt memi
ni pax ante noſtra tpa iuuenis
q̄dā ſagax ingenio diues valde
qui nūcios ſuos ꝑ diūſas mun
di ꝑtes cauſa mercacōis mitte
bat. qui vt venerūt q̄dam ex ip
ſis in ptibȝ orientis reperierūt
gentilē quendā in ōnibȝ copijs
et rebꝰ mūdi ſuper omnē modū
ditiſſimū libēalē in ōnibȝ ⁊ fide
lem. Quid plurā? Nūciant illi
ſe habē talē dn̄m vadūt et rede
unt. munerā expte dn̄i ſui gētili
deferūt. referūtqȝ maiora iuue
ni xp̄iano. Et vide. tm̄ amore
āmiācōneqȝ ſuccēdit q̄ȝ ꝯuerat
cū multo comitatu et munerbȝ

in oriente videre gentilez· quem
ille cū magna gloria ⁊ exultacō
ne ſuſceptum expertꝰ eſt hone
ſtum hominem moribꝰ ſagacez
ingenio ⁊ pre ōībus liberalem
ſecumqȝ tenet illum non paruo
tpe nec paruis expenſis· Qui
cū redire deliberaret ad patriaȝ
eum ad theſauros incomperabi
les introducit· ſed cū aliq̄d ille
accipe recuſaret ꝯſtātiſſime tā
dem oſtendit illi ſeptem puellas
virgines ī ꝯclaui nobiliſſimas
genere et pulchrimas ī decore·
q̄s ſm ritum ſuum ducere ꝓpo
nebat tempore oportuno· ⁊ dix
it ei· Ex hijs tibi vnam eligas
in vxorem· Nec mora· Iuuenis
ſuper modū aīmo captus ⁊ ocu
lis vnam elegit preſtantiorem
moribꝰ et decore· Cui gentilis·
Optionem inquit dedi tibi ⁊ tu
q̄dem michi pre omnibꝰ dilectiſ
ſimā elegiſti· ⁊ tu q̄dem vt ſapi
ens expiens quod dederā tibi ⁊
ego vt minꝰ ſapiēs ꝓpter te q̄d
dimiſerā nō cauſabor· Hec dicēs
ſpōſe tradidit ꝯdig̃ munuſcula
⁊ eā tradidit xp̄iano· At ille ad
ꝓpͣ rediens ſpōſaȝ ſuā ī mag̃ glo
ria baptizatam accepit vxorē ⁊
mulierē mire v͛tutis inuenit· Ipe
aūt auctꝰ gloria ⁊ diuicijs ī vix
profecit maximū ciuitatis· Gē
tilis aūt frequēter recolens q̄d

in dicta iuuencula perdidiſſet
grauari cepit aīo vltra q̄ȝ credi
poteſt ⁊ paulatim pre triſticia
ꝯtabuit in eo ſpēs atqȝ ſenſus·
De die autem in diē de āno in
ānum de tpe in tempus decreſ
cēs rebꝰ· cū nichil curaret de oī
bꝰ que haberet tandem ad extre
mā miſeriam deueniens exul de
patria q̄ſi īfatuatꝰ pulſus ē ab
amicis· Qui cum q̄d ageret ig
norarȝ īcidit cordi eiꝰ aīcū viſi
tare debere ꝑ q̄ iſta ꝯtuleāt nec
poſſe credere eū futuꝝ īmemorē
⁊ nūc tāti piaculi ꝯtēptorē· Ag
greſſus ergo iter ꝛ̄it ad locum
vbi illa manebat· pulſauit ad
portā quodam aīci ſui dixit q̄s
eſſet· neglexit nūcꝰ verbū nō
intromiſſus ē· Quo ī facto gen
til' ꝯtriſtatꝰ eſt ad mortē· Veſ
pere veniente ſup vaſtū ecclie atri
um ſe ꝓiecit· In tempeſte ergo
noctis ſilētio q̄dā īſidiatꝰ latrū
culus trāſeūti occidit eū· clā qȝ
diſceſſit· Mane aūt inuētꝰ eſt
hō occiſus· ⁊ iuxta gētilem igno
tus capitē ⁊ ꝯgregatis nobilibꝰ ⁊
populo ciuitatis offertē captꝰ ⁊
ſibi factū īponitē· Qui cū de ſpe
ratiōe fractꝰ homicidiū nō negarȝ
ille quodā aīcꝰ eiꝰ ſtās dimcus
ſtupefactꝰ ꝯtemplatꝰ ē hoīez ⁊
cognouit· ſtatimqȝ ꝓſiliēs cū ille
duceretē ad mortem clamauit·

Innocẽs iſte eſt. ego ſũ q̃ factũ
feci. Nec mora dñi cum maximo
clamore ⁊ merore populi. x cube
ret decollandus. ille q̃ factũ fece
rat. ꝓuidẽcia diuina victus tã
nobilẽ ⁊ inocẽtem hominẽ depe
rire. In medium ꝓſiliens excla
mauit. Innocẽtes ambo et ꝑm⁹
et ſecũdus. Ego ſũ ille nequiſſi
mus q̃ homicidiũ perpetraui.
Mox iudex et ꝓceres ciuitatis
mirãbiliter ſtupefacti ſimul capi
unt dictos tres viros ⁊ factũ di
ligẽcius pſcrutãtes cum verita
tem per õnia cognouiſſẽt. inno
cẽtes abſoluũt ⁊ ipſũ reum pre
ãmiracione piaculi dimittunt.
Criſtian⁹ aũt ille obuijs maĩbꝫ
et oculis amicum ſuſcepit. ⁊ vt
breuiter dicam ĩuitat ad fidẽꝫ.
annuit ille. baptizatus ẽ. acce
pit vxorẽ nobilẽ ꝯſobrinã aĩci.
et eo cogente dimidia cũ illo bõ
partit⁹ eſt que habebat. Apes
ergo fideliũ criſtiana et debita
caritate adiuicem foueãt. ſtude
antqꝫ diuine gracie dediti. exẽ
plũ ſaltẽ gẽtilis hoĩs ymitari.

De bono hoſpitalitatis. Capitu
lum. xx.

Sunt apes hoſpitalita
tis virtuti dedite. Apes
enĩ extraneas dũmodo
bone et mitis nature ſint ſecum
recipiũt. Quid mirũ. Per hãc
enĩ ⁊ Loth euaſit ĩcẽdiũ ⁊ Abra
ham receptis et refectis angel
meruit benedici. Et apoſtolus
hoſpitales inq̃t ĩuicẽ ſine ſimu
lacõne. Et bene addidit ſine ſi
mulacõne q̃a maxime iſto tp̃e
in pluribꝫ videm⁹ hoſpicia ſimu
lata vt hoc faciant hoĩes aut
ꝓpter verecũdiam honeſtatis.
aut ꝓpter fauorẽ et gloriã ſecu
larẽ. pauci vero ſimpliciť prop
ter deum. Et vere credo qui mo
do debito indigentibꝫ hoſpiciũ
exhiberet ei etiã dominus reſpõ
deret ĩ preſenti et de hoc digna
fratris p̃dicatoris relacõne ma
nifeſtum miraculum enarrabo.
¶ Fuit ĩ roma vir pius ⁊ bon⁹
q̃ in differenter hoĩnes religio
ſos ⁊ paupes ad hoſpiciũ ĩuita
bat. ꝯtigit aũt eũ ꝯfectũ ſenio
attenuari vł apoꝛiari rebꝫ tẽpa
libꝫ. et anguſtiabať plus q̃ ſo
litã hoſpitalitatẽ exercere nõ
poſſet q̃ ad vſus ſuos ſufficiẽ
ciam non habere. Cũqꝫ vna no
ctiũ anxius pro talibus iaceret
in lecto ſemi vigilans. audiuit
vocem dicẽtem ſibi. Vidi carita
tem tuã quã ĩ exhibenda hoſpi
talitate multo tp̃e infatigabili
ter habuiſti. et p hanc ad vitã
deueniſti pauperem. Volo ergo
nõ ſolũ in futuro remunerare te

verū etiam in pñti. Loq̄re illi di
uiti ꝛ de vinea tua que melior ē
cū vinea illi⁹ cōcābiū facies. Ip
ſe aūt libēter ānuet vbis tuis.
Habita ergo illi⁹ vinea ī medio
illius aceruū fodiens ī ꝓfūdū
ꝛ ſub eo reperies qđ rōnis copi
is eſt īuiſum. Ad hāc igitur vo
cem cum nō homo ꝓtinus obedi
ret. ſecūdo quoqȝ et tercio idem
quod pⁱmo vox diuina ꝑcepit.
Tūc homo ad diuitem veniens
obtulit cōcambium vinearum.
Cui diues. Libenter inq̄t ꝛ quo
melior tua vinea mea tibi ſoluā.
Cui pauper nolo ait. ſed equo
valore cōcambium fiat. ꝛ factū
eſt ſic. Mox pauper cōicato ſe
crete ꝯſilio filio quem habebat
et duabus pariter filiabus ad
aceruum cum eis ſupradictum
accedit in vineam ꝛ īcipiunt fo
dere cum ſpe magna. Cūqȝ diu
fodiſſent nec adhuc effect⁹ ſui
ſignum aliquod inueniſſent ce
perunt patri ſuo filius cū ſoro
ribus inſultare. Quib⁹ pater.
Nullo ait modo poſſum crede
re q̄ fruſtrabor aceruo. Pater
igitur cum filijs viriliter inſiſtē
tes tandem ī profundum inter
ingentes lapides vas marmore
um plenum aqua. et in ore ipſi
us vaſis ollam vitream plenam
balſamo ꝛ ī orificio olle vas pau

uum fictile. ꝛ in eo tres lapides
precioſos ſmaragdum ſaphirū ꝛ
carbunculum quantitatis non
modice repperierunt. Nichil er
go aquam in vaſe marmoreo re
putantes eam effuderūt. quert
mox eſt effuſa instrumēta cetera
in quibus laborauerant perfuſi
one contingens colorem eius in
pulcherrimi auri ſpeciē cōmuta
uit. Erat enim aqua ex ſangui
ne ꝛ carnibus baſiliſci in modū
aque roſacee per eleuacōem fa
cta qua ſolȝ ab alchamiſtis au
rum fieri ſophiſticatum. ſed hac
aqua deus noluit dicti viri ino
pēciam maculari et ideo effuſa
diſparuit. Balſamo vero cum
dictus homo debilitatus viſu
vſus fuiſſet neſcius q̄n cōi oleo
per dies aliquot recuperauit in
tegerrime viſum ꝛ poſt cognito
per ꝑſbiterū ſuū quod eſſet bal
ſamū vendidit illud ïeſtimabi
li precio ꝛ ꝓ lapidib⁹ q̄s inuene
rat precioſꝭ pecunias copioſiſſi
mās ꝛ multas accepit. Fact⁹ qȝ
diues ꝛ īclit⁹ glorificauit deū ꝛ
poſt ſe filios et nepotes ſuos in
multis copijs dereliq̄t. Stude
ant ergo apes fideliū hoſpitali
tatis grā paupes et pegrinos et
maxime ꝓbatos vita ſecū recipe
ꝛ neceſſaria miſtrare.

¶ De auaricia cauēda. Ca. xxi.